

HALK SAĞLIĞI UZMANLARI DERNEĞİ (HASUDER) YENİ KORONAVİRÜS (COVID-19) HABER POSTASI (10.05.2020)

Kesin Olgu*: Türkiye (137.115) Dünya (3.855.788) **Ölüm*:** Türkiye (3.739) Dünya (265.862)

*9 Mayıs 2020'de açıklanan verilerdir.

Günün HASUDER Önerisi

10 Mayıs 2020; bugün ANNELER GÜNÜ !

Bu özel günü COVID-19 ve diğer nedenlerle yaşamını kaybeden bütün kadınlara ithaf ediyoruz.

COVID-19; kadına yönelik şiddet, aile içi şiddet gibi toplumsal cinsiyet eşitsizliği nedeniyle yaşanan sorunları derinleştirmektedir.

COVID-19 sürecinde **toplumsal cinsiyet eşitsizliği nedenli şiddetin önlenmesi için daha fazla çabaya ihtiyaç vardır.**

Dünyadan Haberler

DSÖ Durum Raporu-110 ([WHO Situation Report-110](#))

- Acil Yardım Koordinatörü/BM İnsani İşler Genel Sekreteri Mark Lowcock, [COVID-19 Küresel İnsani Yardım Planı \(GHRP\)](#) için bir güncelleme başlattı.
 - GHRP'nin, birçok ülkede insani krizlerle karşı karşıya olan milyonlarca insanı korumak için 6.7 milyar \$ kadar bir fonlama gereksinimi olduğu belirtildi.
 - Ayrıntılı bilgi için [UN News yazısını](#) veya [Youtube videosunu](#) ziyaret edebilirsiniz (07.05.2020).
- [Kurumlar Arası Daimi Komite \(IASC\)](#) tarafından, COVID-19'a karşı, gerçeklere uygun bir şekilde uyarlanabilir, düşük kapasiteli, esnek bir müdahale planı oluşturmaya yönelik [yeni geçici rehber](#) yayımlandı (06.05.2020).
- DSÖ, şimdiye kadarki cevaplarını içeren, önemli anları özetleyen bir [video](#) yayınladı (04.05.2020).

ABD Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezleri ([Centers for Disease Control and Prevention, CDC](#))

- CDC, **Sık Sorulan Sorular**'ı yayımladı (09.05.2020). [Burada](#)
- CDC, **Gemi Mürettebat Üyelerinin İnişleri**'i ile ilgili tarihleri paylaştı (09.05.2020). [Burada](#)
- CDC, **COVID-19 Sırasında Halka Açık Havuzlar, Jakuziler ve Su Oyun Alanları İle İlgili Hususlar**'ı paylaştı (08.05.2020). [Burada](#)
- CDC, **Eldiven Giyilmesi Gereken Durumlar**'ı açıkladı (09.05.2020). [Burada](#)
 - Hasta olan bir kişinin bakımı yapılırken ya da günlük ev temizlikleri bu kapsamda ele alındı.
 - Rutin alışverişler gibi durumlarda eldiven giyilmesinin (mesela banka ATM'sinden para çekerken gibi) COVID'den korumadığı ve mikrobiyal yayılımı arttıracığı,

günlük rutinlerde ellerin sabun ve suyla yıkanması ya da en az %60'lık el dezenfektanı kullanılması tavsiye edildi.

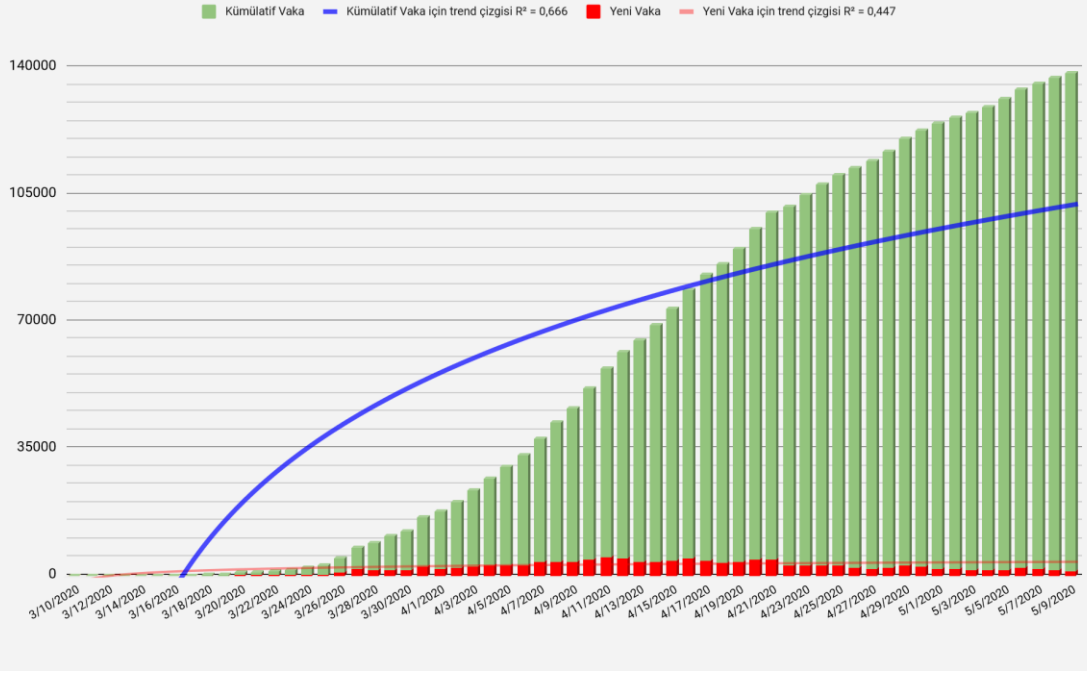
Amerikan Gıda ve İlaç Dairesi (U.S. Food and Drug Administration, FDA)

- Devam eden pandemide kullanım için yeni bir test kategorisi olan [COVID-19 antijen testi için ilk acil kullanım yetkisi](#) (EUA) yayımlandı.
 - Bu tanı testleri, swablarla burun boşluğundan toplanan örnekleri test ederek virüsün içinde veya dışında bulunan protein parçalarını hızlı bir şekilde tespit etmektedir (09.05.2020). [Kaynak](#)
- COVID-19 testi için evde toplanan tükürük örneklerini kullanma seçeneği ile ilk teşhis testine izin verildi (08.05.2020). [Kaynak](#)
- Yeniden açılmaya hazırlanan, COVID-19 salgını sırasında kapatılmış veya kısmen kapatılmış perakende gıda işletmelerine yardımcı olmak üzere iki belge yayımlandı (08.05.2020). [Kaynak](#)
 - Gıda Güvenliği Kontrol Listesi [Burada](#)
 - İnfografik [Burada](#)

Türkiye'den Haberler

Tarih	Test Sayısı	Pozitiflik Oranı (%)	Yeni Vaka	Kümülatif Vaka	Ölüm	Kümülatif Ölüm	Vaka-Fatalite Oranı (%)
09/05/2020	35.605	4,34	1.546	137.115	50	3.739	2,73
<i>Pozitiflik Oranı (%) = (Günlük Yeni Vaka Sayısı / Günlük Test Sayısı) x 100</i> <i>Vaka-Fatalite Oranı (%) = (Kümülatif Ölüm Sayısı / Kümülatif Vaka Sayısı) x 100</i> Kaynak							

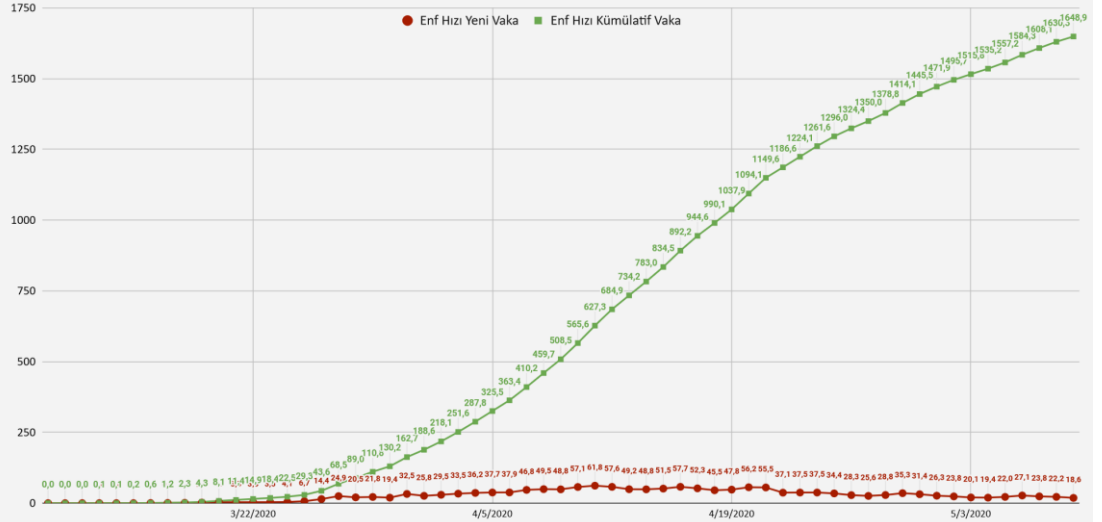
COVID-19 Salgın Eğrisi, Türkiye, 09.05.2020

HASUDER tarafından hazırlanmıştır (09.05.2020)

*Bu grafik Sağlık Bakanlığının duyurduğu günlük verilere göre hazırlanmaktadır. Vaka sayıları toplumdaki tüm vakaları değil test yapıp sonucu pozitif çıkan kişileri göstermektedir.

COVID-19 Salgını Enfeksiyon Hızı (1.000.000 Nüfusta), Türkiye, 09.05.2020

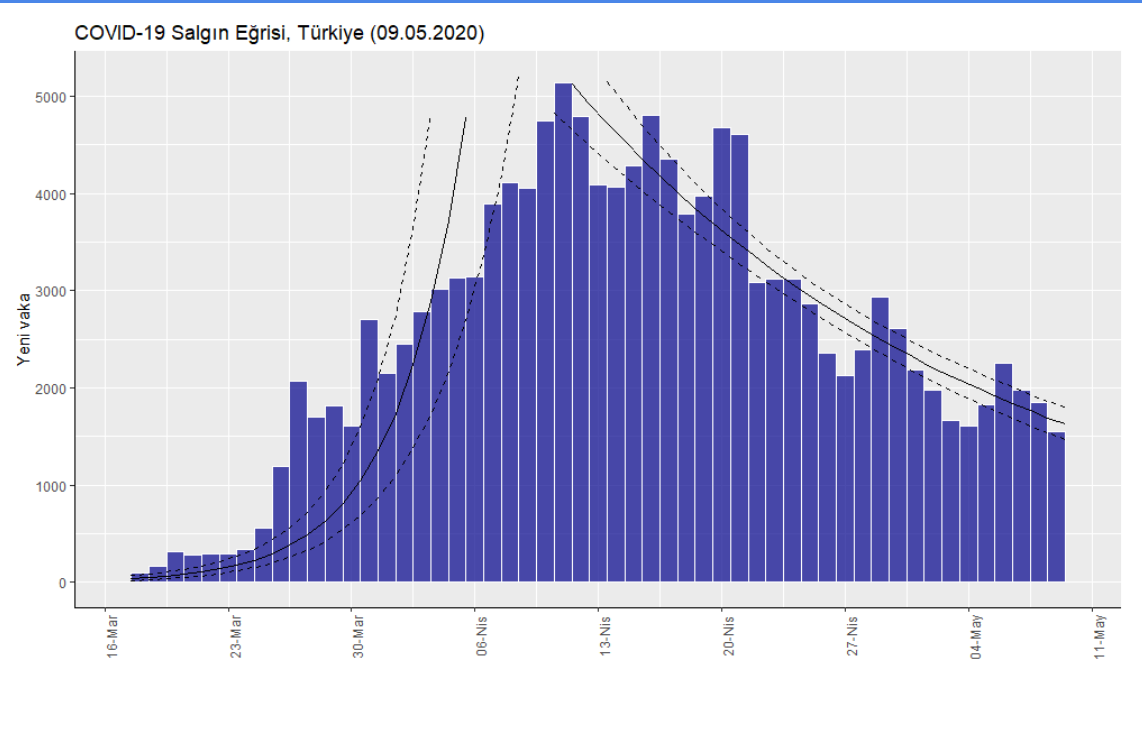

HASUDER tarafından hazırlanmıştır (09.05.2020)

Yeni Vaka Enfeksiyon Hızı = Günlük Yeni Vaka Sayısı / TÜİK Türkiye Nüfusu x 1.000.000

Kümülatif Vaka Enfeksiyon Hızı = Kümülatif Vaka Sayısı / TÜİK Türkiye Nüfusu x 1.000.000

***Bu grafik Sağlık Bakanlığının duyurduğu günlük verilere göre hazırlanmaktadır. Vaka sayıları toplumdaki tüm vakaları değil test yapıp sonucu pozitif çıkan kişileri göstermektedir. Ayrıca hesaplanan hızlarda kullanılan payda TÜİK 2020 ADNKS toplam Türkiye nüfusedir. Hastalığı geçirip immünite oluşturan gruptaki kişi sayısı görece çok az olduğu için paydadan çıkarılmamış; ihmal edilmiştir. Değerlendirmelerin bu kısıtlılıklar dikkate alınarak yapılması önerilmektedir.**

HASUDER tarafından hazırlanmıştır (09.05.2020)

Grafik R (<https://www.R-project.org>), "incidence"* paketi kullanılarak hazırlanmıştır.

*Kamvar, Zhian N., et al. "Epidemic curves made easy using the R package incidence."

F1000Research 8 (2019).

Log-linear regresyon eğrilerinin oluşturulmasında kullanılan yöntem için:

<https://cran.r-project.org/web/packages/incidence/vignettes/overview.html#modelling-incidence>

T.C. Sağlık Bakanlığı

- Bakanlığın web sitesine "AVM ve AVM içindeki İş Yerlerinde Alınacak Önlemler" adlı doküman eklendi (09.05.2020). [Burada](#)

T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

- İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü tarafından;
 - "Kuaför, Berber ve Güzellik Salonlarında Yeni Tip Koronavirüsle Etkin Mücadele Etmek Maksadıyla Dikkat Edilecek Hususlar" a ilişkin [doküman](#) ve [kontrol listesi](#) yayımlandı (09.05.2020). [Kaynak](#)
- İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürü Cafer Uzunkaya, 4-10 Mayıs İş Sağlığı ve Güvenliği Haftası vesilesiyle;
 - Küresel salgınla mücadele verilen bu dönemde, hızlı bir şekilde iş yerlerinde gerekli önlemlerin alınmasına vesile olan iş güvenliği uzmanları ve işyeri hekimlerine teşekkür ettiğini ifade etti (09.05.2020). [Kaynak](#)

Yükseköğretim Kurulu (YÖK)

- YÖK tarafından yapılan çalışmaların, alınan yönetim ve mevzuat kararlarının kamuya, ulusal ve uluslararası akademi camiasına duyurulması amacıyla “**COVID-19 Bilgilendirme**” [web sitesi](#) erişime açıldı (08.05.2020). [Kaynak](#)

İstanbul Tabip Odası (İTO)

- 19 Nisan 2020 tarihinde COVID-19 sebebiyle hayatını kaybeden Dr. Yavuz Kalaycı'nın çocukları için İstanbul Tabip Odası'nca yardım kampanyası başlatılmak üzere 8 Mayıs 2020 tarihinde İstanbul Valiliği Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğü'ne başvuruda bulunulduğu açıklandı (08.05.2020). [Kaynak](#)

İzmir Tabip Odası

- İzmir Tabip Odası tarafından, pandemi süreci ile ilgili gündem maddelerinin görüşüldüğü Hekim Meclisi olağan toplantısının 7 Mayıs 2020 tarihinde 40 katılımcıyla, tele-konferans şeklinde gerçekleştirildiği bildirildi (09.05.2020). [Kaynak](#)

Türk Klinik Mikrobiyoloji ve Enfeksiyon Hastalıkları Derneği (KLİMİK)

- Dernek tarafından 12 Mayıs 2020 Salı günü, 21.00-22.30 saatleri arasında “**COVID-19 Aşı Çalışmaları**” konulu web konferansı yapılacağı duyuruldu (08.05.2020). [Kaynak](#)
- Dernek tarafından 19 Mayıs 2020 Salı günü, 21.00-22.30 saatleri arasında “**COVID-19 Anti-Viral Tedavisinde Son Durum**” konulu web konferansı yapılacağı duyuruldu (09.05.2020). [Kaynak](#)
- Dernek tarafından 26 Mayıs 2020 Salı günü, 21.00-22.30 saatleri arasında “**Komorbiditeler ve COVID-19**” konulu web konferansı yapılacağı duyuruldu (09.05.2020). [Kaynak](#)

Türkiye Psikiyatri Derneği (TPD)

- TPD Açık Eğitim Sitesinde “**COVID-19’a özel bir bölüm**” ayrıldığı, bu bölümde "Kişisel Koruyucu Ekipmanların Kullanımı” ve "Kas Gevşemesi-Solunum Egzersizleri” videolarından sonra:
 - Salgın Döneminde Ruh Sağlığı,
 - Pandemi Döneminde Hastalık Kaygısı,
 - Sağlık Çalışanlarında Görülebilecek Ruhsal Tepkiler ve Sağlık Çalışanlarının Desteklenmesi,
 - Yas ve yasa müdahale; konulu içeriklerin eklendiği ve bu içeriklere üyeliksiz erişim sağlanabileceği duyuruldu (09.05.2020). [Kaynak](#)

Türk Eczacıları Birliği (TEB)

- COVID-19 salgını sürecinde eczanelerde iş sağlığı ve güvenliğinin korunması hakkında T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü tarafından eczane çalışanları için hazırlanan [video](#) ve diğer dokümanlar ile ilgili bilgiler TEB web sayfasında duyuruldu (09.05.2020). [Kaynak](#)

HASUDER’den Haberler

- “Günün Konusu” bölümünde bugün Prof. Dr. Dilek Aslan “Aile içi şiddet derinleşmektedir ! Önleyeceğiz ! Başka seçenek yok !” konulu içeriği paylaştı. [Okumak için](#)
- Dr. Öğr. Üyesi Melike Yavuz; kuaför, berber ve AVM’lerin açılmasına sayılı günler kala kişilerin bu yerlerde nasıl virüsten korunabileceği ile ilgili tavsiyelerde bulundu. [Okumak için](#)
- Doç. Dr. Gamze Varol Haber Global’in konuğu oldu. [İzlemek için](#)

Okuma Önerisi

Sağlık Çalışanlarında Koronavirüs Enfeksiyonunun Epidemiyolojisi ve Risk Faktörleri: Hızlı Bir Derleme

SARS-CoV-2, SARS-CoV-1 ve MERS-CoV'un sağlık çalışanları üzerindeki yükünü ve enfeksiyon için risk faktörlerini gözden geçirmeyi amaçlayan araştırmada, çoklu elektronik veritabanları ve referans listeleri kullanılarak Sağlık çalışanlarında koronavirüs enfeksiyonlarının insidansı, sonuçları ve risk faktörleri ile sağlık çalışanı enfeksiyonları arasındaki ilişki üzerine herhangi bir dilde yayımlanan çalışmalar incelenmiştir. Buna göre araştırmada; hastalığın şiddetinin sağlık çalışanlarında sağlık çalışanı olmayanlara göre daha düşük olduğu, depresyon/ anksiyete/ psikolojik sıkıntının sağlık çalışanları arasında yaygın görüldüğü raporlanmıştır. Ayrıca risk faktörlerine ilişkin en güçlü kanıt KKD kullanımıyla enfeksiyon riskinin azalması arasında olup, bu ilişki maske kullanımı için en tutarlı olmakla birlikte eldiven, önlük, göz koruması kullanımı ve el yıkama için de gözlemlenmiştir. Enfeksiyon kontrol eğitimi azalmış risk ile ilişkili saptanmıştır. Belirli maruziyetlerin (entübasyonlara katılım, doğrudan hasta teması, veya vücut salgılarıyla temas) artan enfeksiyon riski ile ilişkili olduğu raporlanmıştır.

Chou R. et al. Epidemiology of and Risk Factors for Coronavirus Infection in Health Care Workers: A Living Rapid Review. Ann Intern Med. 2020. doi: <https://doi.org/10.7326/M20-1632>

**Bu metin HASUDER adına Prof. Dr. Nazım Ercüment Beyhun, Doç. Dr. Lütfi Saltuk Demir, Dr. Öğretim Üyesi Melike Yavuz, Uzm. Dr. Musa Şahin, Uzm. Dr. Ahmet Naci Emecen, Arş. Gör. Dr. Tülin Çoban, Arş. Gör. Dr. Tuğçe Dartılmak, Arş. Gör. Dr. İrem Dilaver, Arş. Gör. Dr. Aslı Ata Teneler, Arş. Gör. Dr. Güzin Özbey ve Arş. Gör. Dr. Atalay Aktuna tarafından hazırlanmıştır.*